

Čís. 5406.

Spreneveru nel'ze kvalifikovať za zločin podľa §§ 357, 338 tr. zák., bola-li spáchaná pred tým, než si pachateľ odpykal dva tresty za činy uvedené v § 338, odst. 1 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 22. októbra 1935, Zm III 67/35.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Š. K., obžalovanému zo zločinu sprenevery, odmietol zmätočnú sťažnosť obžalovaného, z úradnej povinnosti však zrušil rozsudky obidvoch nižších stolíc na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, č. 1 b) tr. p., pokiaľ sprenevera obžalovaným spáchaná bola kvalifikovaná tiež podľa § 357 tr. z., a túto kvalifikáciu pominul.

Z dôvodov:

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti presvedčil sa najvyšší súd, že oba sudy nižších stolíc mylne kvalifikovali spreneveru spáchanú obžalovaným tiež podľa § 357 tr. z.

Podľa § 357 tr. z. (§ 338 tr. z.) je sprenevera zločinom, keď hodnota spreneverenej veci je väčšia než 500 Kč a spáchala-li ju taká osoba, ktorá bola už dva razy »potrestaná« za zločin alebo prečin lúpeže, vydieračstva, krádeže, sprenevery alebo ukryvačstva s omedzením, že neuplynulo 10 rokov od vykonania trestu, ktorý predchádza poslednému prípadu.

Obžalovaný bol podľa trestného listu a vyžiadaných spisov odsúdený rozsudkom krajského súdu v T. zo dňa 19. 2. 1931 pre prečin krádeže podľa § 333 tr. z., § 48 tr. nov. na 1 mesiac väzenia a rozsudkom okresného súdu v Ž. zo dňa 4. 11. 1932 pre prečin sprenevery podľa § 355, 356 tr. z. na 14 dní väzenia. Inak pre prečiny uvedené v § 357 tr. z., vzl. § 338 tr. z. potrestaný nebol. Obžalovaný odpykal trest vymeraný prvým rozsudkom dňom 23. 9. 1931, trest vymeraný druhým rozsudkom dňom 16. 5. 1933. Inkriminovaný trestný čin podľa zistenia nižších súdov spáchal v roku 1930, teda pred odpykaním oboch uvedených trestov, ba aj pred odsúdením pre uvedené trestné činy.

Ponevác tedy obžalovaný dva tresty pre činy uvedené v § 338 tr. z. pred spáchaním tejto sprenevery neodpykal, nie je daná kvalifikácia § 357 tr. z. a dopustily sa nižšie sudy, keď takto kvalifikovali čin obžalovaného, zmätočnosti uvedenej v § 385, č. 1 b) tr. p., ktorá bola na ujmu obžalovaného a ktorej podľa § 385, posl. odst. tr. p. treba dbať z úradnej povinnosti. Preto pokračoval najvyšší súd podľa § 33, odst. 1 por. nov., v tejto časti rozsudky obidvoch stolíc zrušil a túto kvalifikáciu pominul.

Čís. 5407.

Důvod vylučující trestnost podle § 2 a) — c) tr. zák. předpokládá vždy patologický duševní stav pachatelův, ať již trvalý či pouze do-

časný (přechodný), za něhož pachatel při zrušeném nebo zakaleném vědomí nepostřehuje buď vůbec neb aspoň úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a není schopen utvořit si správné představy o tom, k jakým účinkům vede jeho jednání.

Pouhé rozčilení, nedosahující stupně afektu, není ještě stavem pathologickým; není jím o sobě ani rozčilení ženy při porodu.

Předpis § 319 tr. ř. ukládá za podmínek v něm uvedených porotnímu sboru soudnímu povinnost dáti dodatkovou otázku, aniž rozlišuje, zda jde o trestný čin dolosní, či o skutek spáchaný z pouhé nedbalosti.

Otázku, zda rozčilení, provázející trestný skutek kulposní, tvoří ony »zvláštní poměry« ve stavu pachatelově v době činu, které jsou důležité pro úsudek, pokud vinník mohl nahlédnouti, že jeho skutek či opominutí zvětšuje nebo způsobuje nebezpečnost života atd. (§ 335 tr. zák.), musí soud — porotní stejně jako nalézací — posouditi vždy jen v rámci svého rozhodování o trestní vině, ne však jako samostatný stav či skutečnost podle zákona trestnost pachatelovu vylučující.

(Rozh. ze dne 23. října 1935, Zm I 847/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalované do rozsudku krajského soudu trestního jakožto porotního soudu v Praze ze dne 17. dubna 1935, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. z.

Z d ů v o d ů:

Zmateční stížnost uplatňuje proti rozsudku jediné zmatečnost § 344, č. 6 tr. ř. z důvodu, že porotní soud k druhé otázce eventuální, na niž bylo porotou kladně odpověděno, nepoložil ještě též dodatkovou otázku, znějící na střídavé pomínutí smyslů podle § 2, lit. b) tr. z.

Důvod vylučující trestnost podle § 2, lit. a) — c) tr. z. předpokládá vždy patologický duševní stav pachatelův, ať již trvalý či pouze dočasý, přechodný, za něhož pachatel při zrušeném nebo zakaleném vědomí nepostřehuje buď vůbec neb aspoň úplně a správně skutkové okolnosti, za nichž jedná, a není schopen utvořit si správné představy o tom, k jakým účinkům vede jeho jednání. Tato neschopnost správného rozpoznávání a normálních usuzovacích pochodů duševních v důsledku chorobných změn v oblasti intelektu musí však vždy býti v průběhu porotního řízení již tvrzena nebo výsledky řízení aspoň jasně napověděna, má-li porotnímu sboru soudnímu vzejíti povinnost, položit otázku, hovící tvrzenému takto stavu, jenž by trestnost vylučoval.

V souzeném případě nebylo podle výsledků řízení příčiny, aby otázka toho druhu byla porotě dána. Obžalovaná se sice zodpovídala, že při porodu, jenž ji překvapil a při němž trpěla porodními bolestmi a krvácením, nevěděla v rozčilení ani co dělá, při tom však vyličila podrobně jak průběh celého porodu a skutečnosti jemu předcházející i jej prová-

zející, tak i způsob, jak s dítětem naložila a jak sebe opatřila. Nic nevyšlo najevo, co by naznačovalo jakoukoliv poruchu duševní. Pouhé rozčilení, nedosahující stupně afektu, není ještě stavem pathologickým; není jím o sobě ani rozčilení ženy při porodu, jenž je jen normálním, přirozeným zjevem v životě ženy, též duševním. Podle znaleckého posudku ani pánevní porod, o jaký šlo v souzeném případě, není ničím abnormálním. Označili-li znalci stav značného rozčilení, v jakém byla obžalovaná v době trestného činu, za stav prudkého hnutí myslí ve smyslu § 46 tr. z., nebyl ani tímto posudkem znaleckým tvrzen stav, jenž by ve smyslu § 319 tr. ř. vyžadoval zvláštní otázky dodatkové.

Stížnost se mylí, domnívá-li se, že v příčině nezbytnosti dodatkové otázky je dlužno rozlišovati mezi trestným skutkem dolosním a z pouhého opominutí. Předpis § 319 tr. ř. ukládá v obou případech stejnou povinnost porotnímu sboru soudnímu. Připouští-li stěžovatelka, že pouhý stav rozčilení jí tvrzený, t. j. rozčilení vyplynuvšího z náhlého porodu a bolestí a krvácení jej provázejících, nebyl ještě sám o sobě důvodem vylučujícím trestnost podle § 2 tr. z. při tom deliktu, na který zněla obžaloba, a že tudíž nebylo tu zákonných předpokladů pro dodatkovou otázku na důvod trestnost vylučující k první otázce hlavní, vyvrací tím již sama svoji výtku, že přes to týž stav rozčilení měl tvořiti obsah zvláštní otázky dodatkové k otázce eventuální, znějící na přečin podle § 335 tr. z. Při své námitce, že rozčilení, provázející trestný skutek kulposní, tvoří ony »zvláštní poměry« ve stavu pachatelově v době činu, které jsou důležité pro úsudek, pokud vinník mohl nahlédnouti, že jeho skutek či opominutí zvětšuje nebo způsobuje nebezpečnost života atd., neuvědomuje si patrně, že tuto náležitost trestného jednání pachatelova musí soud — porotní stejně jako nalézací — vždy posouditi jen v rámci svého rozhodování o trestní vině, ne však jako samostatný stav či skutečnost podle zákona trestnost pachatelovu vylučující. Posudek znalců o značném rozčilení obžalované v době trestného činu a o prudkém hnutí myslí stejně jako jí samotnou tvrzené rozčilení tvořily takto jen součást průvodů a výsledků řízení, sloužících porotcům ku přezkoumání a k utvoření si úsudku o vině obžalované, k odpovědi na otázku eventuální, zda mohla snadno poznati následky, které z jejího činu neb opominutí mohly vzejíti, nebyly však tvrzením nebo napověděním stavu nebo skutečnosti, který by tvořil předpoklady pro postup porotního soudu ve smyslu § 319 tr. ř. Řízení ani rozsudek netrpí proto vytýkanou zmatečností a zmateční stížnost bylo tudíž zamítnouti.

Čís. 5408.

Jako pachatel ve smyslu § 486 tr. zák. může přicházeti v úvahu pouze ten, kdo samostatně vede podnik (obchod).

Názor, že tichý společník (který vede komerční stránku podniku) je povinen působiti k vyrovnání a že z titulu tichého společnictví ručí věřitelům trestně-právně za jejich poškození, nemá opory v zákoně.

(Rozh. ze dne 24. října 1935, Zm I 665/35.)